

Werkvormen voor de bespreking van Kies Actief resultaten

Bespreking van de resultaten van de Kies Actief toolkit hoeft niet met iedere lerende (leerling/student) op dezelfde manier te verlopen. Vandaar dat in dit document een aantal werkvormen onder elkaar zijn gezet die van toepassing kunnen zijn op de begeleidingssituatie op school/ op de opleiding. Er wordt voornamelijk ingegaan op bespreking van resultaten uit de basismodule: generieke hbo-competenties.

Bij elk van de aangegeven werkvormen gelden algemene uitgangspunten (zie ook het document: 'Uitgangspunten / tips voor het gesprek met de leerling'):

- Het doel van de begeleiding van leerlingen/studenten zou moeten zijn: het nemen van verantwoordelijkheid voor de eigen (studie)loopbaan.
- Gesprekken zijn altijd voorbereid door in ieder geval de leerling/student, liefst ook door de begeleider.
- Wat voor begeleiders ook raadzaam is om voorafgaand aan de gesprekken / werkvormen zelf de toolkit een keer invullen en, indien nodig, de documentatie doornemen.
- Informeer de leerling/student vooraf over het gesprek en wat van hen wordt verwacht.
- De rollen zijn vooraf duidelijk:
 - De leerling/student is verantwoordelijk voor zijn ontwikkeling
 - De begeleider bewaakt het proces

1. Individuele gesprekken

In het voeren van 1-op-1 gesprekken met leerlingen/studenten staat de dialoog centraal: de leerling/student praat, de begeleider geeft feedback en ondersteuning en helpt bij concretisering. Voor een zinvolle dialoog is vooral de voorbereiding van belang. Het helpt ook als de begeleider de leerling/student goed genoeg kent om de resultaten vanuit de KAt te relateren aan prestaties in de opleiding. Als laatste is het heel behulpzaam als er wederzijds vertrouwen is tussen de leerling/student en de begeleider.

- Laat de leerling/student zich voorbereiden op het gesprek, bijvoorbeeld door het laten beantwoorden van een klein aantal vragen:
 - Herken je jezelf in de resultaten? Vind je dat je de toolkit eerlijk en realistisch hebt ingevuld?
 - Vond je het moeilijk / makkelijk de toolkit in te vullen? Kon je aandachtspunten formuleren?
 - Wat valt je op? (extreme scores of juist niet; slechte en goede onderdelen of alles gemiddeld).
 - Waaraan ga je nog werken? Wie of wat heb je daarbij nodig?
- Maak een standaardagenda als back-up voor elk gesprek. Het bespreken van de antwoorden op de vragen kan één van de agendapunten zijn.
- Wijk af van de standaardagenda als dat nodig lijkt: iedereen kan andere vragen of aandachtspunten hebben. Mogelijke leervragen kunnen liggen op het gebied van de studieloopbaan (bijvoorbeeld bij studiekeuze), sociaal-emotionele begeleiding (gericht op de persoon, bijvoorbeeld bij onzekerheid) of studiebegeleiding (vakinhoudelijk of op gebied van studievaardigheden of competenties).
- Maak gebruik van het document 'Werken aan competenties door Kies Actief' voor het concretiseren van competenties en bijbehorende aspecten (gedragingen).

2. Werkvormen met kleine groepen

In het werken met kleinere groepen is het werken met de resultaten van de Kies Actief toolkit heel behulpzaam als de leerlingen/studenten elkaar kennen: vanuit een projectgroep, een mentorgroep of gewoon omdat ze regelmatig samen werken en opdrachten doen.

- Voorafgaand aan het invullen van de Kies Actief toolkit kan een opdracht worden uitgevoerd (alleen of samen), bijvoorbeeld door eerst kort na te gaan, te bespreken of op te schrijven welke sterke/zwakke punten iemand van zichzelf kent. Dit kan in het algemeen, maar met behulp van de opdracht kan ook meteen de context worden aangegeven waarin de resultaten van de KAt gaan worden gebruikt (bijvoorbeeld het functioneren in een mentor- of projectgroep).
- Na het invullen van de KAt kunnen in kleinere groepen de resultaten worden besproken. Bijvoorbeeld:
 - Inventariseren van overeenkomsten en verschillen in scores op de competenties, klopt dit met hoe je de ander kent?
- Maak gebruik van de mogelijkheden van 360° feedback:
 - Kies n.a.v. de eerste resultaten één sterkere en één zwakkere competentie van jezelf uit die je nogmaals invult in de KAt en waarover je van minimaal 2 anderen een 360° feedback vraagt.

- Vervolgens opnieuw een groepsbespreking waarin het eigen oordeel en dat van de anderen op die competenties wordt besproken.
- Zien anderen mij ook zoals ik mijzelf zie? Waar zitten overeenkomsten en verschillen?
- Leerlingen en studenten kunnen elkaar over het algemeen vrij aardig inschatten als ze met elkaar gewerkt hebben: wie is er sterk in een bepaalde competentie? Wat doet die leerling/student dan, welk gedrag hoort daar bij?
 - Kan een leerling/student waarvan anderen vinden dat die sterk is op een bepaalde competentie aangeven hoe hij/zij handelt in verschillende situaties?
- Maak gebruik van het document 'Werken aan competenties door Kies Actief':
 - Laat leerlingen/studenten in groepjes een aantal aspecten (gedragingen) die bij een competentie horen uitkiezen en hierbij antwoord geven op verschillende vragen:
 - Ken jij concrete situaties uit de afgelopen twee weken waarin een of meer van de aspecten deze competentie aan de orde was?
 - Kun je de situatie beschrijven? Wat deed jij?
 - Wat zou je willen doen? Welke mogelijkheden zijn er nog meer?
 - Zou je met een of meer van de dingen die je zou willen doen, de komende twee weken aan het werk willen gaan? Kun je hierbij uitgaan van je sterke punten?
 - Welke mensen, welke hulpmiddelen kunnen je hierbij van dienst zijn?
 - Wanneer is het klaar? Met welk resultaat ben je tevreden?

3. Klassikale werkvormen

De klassikale werkvorm heeft het duidelijkst voor- en nadelen. Voordelen liggen vooral bij efficiëntie:

- In een keer aan iedereen tegelijk aangeven wat de KAt is en wat je er mee kun gaan doen.
- Eenmalig uitleggen hoe je de resultaten moet interpreteren en gezamenlijk behandelen van de vragen die dit oproept.
- Gezamenlijke opdrachten aangeven en toelichten.
- Ervaringen en creativiteit van de groep benutten voor het bespreken van ervaringen, het samen formuleren van doelen en bedenken van vervolgvacaties, helpen/ leren van elkaar of leerlingen en studenten daartoe uit te dagen.

Nadelen liggen voornamelijk op gebied van persoonlijke aandacht en veiligheid:

- Een grote groep is wat anoniemer voor leerlingen/studenten die niet zo geneigd zijn een bijdrage te leveren.
- Voor veel leerlingen en studenten is het in een grote groep bedreigender om over zichzelf (of de eigen resultaten van de KAt) te praten.
- In een groep met meer dan 5 à 6 personen is het lastig om individuen aandacht te geven als het erom gaat dieper in te gaan op de betekenis van resultaten uit de Kies Actief toolkit.

Mogelijke werkvormen kunnen betrekking hebben op de volgende activiteiten:

- Verzamelen van overeenkomstige sterke en zwakkere onderdelen.
- Bespreken van algemene tips en uitgangspunten bij interpretatie van de resultaten.
- Elkaar helpen met voorbeelden van activiteiten die je kunt ondernemen om je competenties te ontwikkelen (Wat zou je willen doen? Welke mogelijkheden zijn er nog meer? Welke mensen, welke hulpmiddelen kunnen je hierbij van dienst zijn?)
- Studenten elkaar laten beoordelen op sterke punten: wie kan wat goed?
- Sterke studenten uitleggen hoe dat werkt: goed zijn op een bepaald onderdeel (ingaan op concrete situaties, deze beschrijven: Wat deed jij?)
- Maak gebruik van het document 'Werken aan competenties door Kies Actief'.